

■ انتظار آن بود دولت سیزدهم در نخستین سال اصلاح ارز ترجیحی، با توجه به اینکه بیم

افزایش قیمت‌ها و برخی ففسازی‌ها برای تورم انتظاری در دیگر کالاها و حتی تشویق مردم به اعتراضات وجود دارد، سهم بیشتری به مردم از اصلاح ارز ترجیحی تخصیص دهد

مجلس در بررسی اصلاح ارز ترجیحی، باید در تخصیص یارانه نقدی، واقعیت ضعف نظارت و ضرورت افزایش قدرت خرید مردم را در نظر بگیرد

برای مردم کم نگذارید!

۶۹ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی جدید پس از اصلاح ارز ترجیحی پیش‌بینی شده که به نظر می‌رسد باید افزایش یابد

درآمدهای حاصل از اصلاح ارز ترجیحی است. وی افزود: درآمدهای حاصل از اصلاح ارز ترجیحی به صورت نقدی یا بن کارت و طبق جمع‌بندی که با نمایندگان انجام می‌شود، به مردم پرداخت خواهد شد.

به عبارت ساده‌تر دولت سیزدهم می‌خواهد از محل حذف ارز ترجیحی ۱۷۵ هزار میلیارد تومان یارانه به مردم پرداخت کند. با بررسی ردیف‌های بودجه متوجه می‌شویم از این رقم ۱۰۶ هزار میلیارد مربوط به تامین گندم و دارو است و بقیه به نظر می‌رسد به شکل نقدی به مردم پرداخت شود، بنابراین ۶۹ هزار میلیارد تومان مجموع رقم ۶۹ هزار میلیارد تومان و ۷۵ هزار میلیارد در سال ۱۴۰۱ به صورت یارانه نقدی یا بن‌کارت به مردم پرداخت خواهد شد و از سوی دیگر قیمت نان و دارو با پرداخت یارانه غیرمستقیم به ناتوایی‌ها و بیمه‌ها برای مردم یا مصرف‌کننده نهایی ثابت خواهد ماند. به صورت حدودی می‌توان گفت نزدیک ۱۰۰ هزار تومان در سال آینده به مردم یارانه متفاوت یارانه‌ای که دولت برای هر دلار ازای تغییرات قیمتی احتمالی اقلامی مانند روغن، مرغ، گوشت قرمز و تخم‌مرغ و مشتقات آنها پرداخت می‌شود. نکته قابل توجه اینجااست که خروجی ریالی دولت از اصلاح ارز ترجیحی چقدر است و چه میزان از این رقم می‌توان گفت تبدیل به یارانه شود؟ از آنجا که میانگین قیمت دلار نمایان در سال جاری حدود ۲۴ تا ۲۵ هزار تومان بوده، با در نظر گرفتن رقم ۴ هزار و ۲۰۰ تومان برای ارز ترجیحی، مابه‌التفاوت یارانه‌ای که دولت برای هر دلار پرداخت می‌کند حدود ۲۰ هزار تومان است. با فرض اینکه تا پایان سال جاری دولت ۱۸ میلیارد دلار ارز ترجیحی تخصیص دهد، می‌توان گفت برای سال آینده ۳۶۰ هزار میلیارد تومان صرفه‌جویی خواهد کرد.

البته پیش‌بینی رئیس کمیسیون تلفیق مجلس از میزان کسری بودجه سال ۱۴۰۱ در صورت تداوم ارز ترجیحی یا به عبارت دیگر مابه‌التفاوت ارز ترجیحی و ارز آزادی که باید دولت تامین کند تا ارز ترجیحی به دست مردم برسد، حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان است.

در نظر گرفتن این عدد فارغ از این است که اساسا تامین کالاهای اساسی برای سال آینده با زیر ۲۰ میلیارد دلار مقدور نیست و ۱۸ میلیارد خوش‌بینانه است.

انتظار آن بود دولت سیزدهم در نخستین سال اصلاح ارز ترجیحی، با توجه به اینکه بیم افزایش قیمت‌ها و برخی ففسازی‌ها برای تورم انتظاری در دیگر کالاها و حتی تشویق مردم به اعتراضات وجود دارد، سهم بیشتری به مردم از اصلاح ارز ترجیحی تخصیص دهد.

این نکته را باید در نظر داشت که مذاکرات هسته‌ای به منجر به افزایش درآمدهای ارزی دولت شود، وجود دارد.

یارانه‌ها برای بخش قابل توجهی از جامعه اما بر زندگی و معیشت ۳ دهک پایینی بسیار تاثیرگذار است. دولت سیزدهم می‌تواند با یک برنامه‌ریزی بلندمدت ادامه قانون هدفمندی یارانه‌ها و اعطای یارانه نقدی آشکار به جای یارانه‌های پنهان انرژی و ارز ۴۲۰۰ تومانی، از دهک‌های پایین حمایت کند. البته اجرای این مهم منوط به این است که در گام ابتدایی بتوانند موضوع دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی را به نتیجه درستی برسانند.

همان‌طور که قابل پیش‌بینی بود، ردی از ارز ترجیحی و نرخ ۴ هزار و ۲۰۰ تومان برای هر دلار در لایحه بودجه سال آینده نیست. دولت سیزدهم می‌خواهد در راستای عدالت و بازتوزیع ثروت، در ازای حذف یارانه ارزی کالاهای اساسی، به حدود ۶۰ میلیون ایرانی یارانه نقدی بدهد.

■ **جزئیات ۲۵۰ هزار میلیارد تومان یارانه نقدی**
بررسی آمار بانک مرکزی نشان می‌دهد دولت‌های دوازدهم و سیزدهم در سال‌های ۹۸، ۹۹ و ۱۴۰۰ به ترتیب ۱۵، ۱۵، ۱۱ و ۱۳/۶ میلیارد دلار برای تامین کالاهای اساسی اختصاص دادند(نمودار ۲). البته پیش‌بینی می‌شود رقم تخصیصی برای سال جاری به حدود ۱۸ میلیارد دلار تا پایان سال برسد.

حال اینطور که پیداست دولت می‌خواهد سال آینده ۲۵۰ هزار میلیارد تومان یارانه به مردم بدهد که درآمد حاصل از اصلاح ارز ترجیحی هم در همین رقم محاسبه شده است. حمید پورمحمدی، معاون سازمان برنامه و بودجه کشور در گفت‌وگو با «وطن‌امروز» در تشریح جزئیات یارانه پرداختی در سال آینده گفت: از ۲۵۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده برای سال آینده، نزدیک ۷۵ هزار میلیارد تومان مجموع ۲ یارانه نقدی است که کمافی‌السابق پرداخت خواهد شد و مابقی مربوط به

بتواند تا پایان سال کار را جلو ببرد که دولت با این مبلغ نتوانست این کار را انجام دهد و الان این رقم به ۱۳/۶ میلیارد دلار رسیده است، بنابراین اگر این شرایط تا پیشی گرفتن تورم این کالاها از تورم عمومی کشور بوده‌ایم، شاهد این مدعا را می‌توان در مستندات مستدل مرکز آمار پیدا کرد. بر اساس گزارش مرکز آمار، تورم نقطه به نقطه آذرماه سال جاری نسبت به فروردین‌ماه سال ۹۷ (شروع سیاست تخصیص ارز ترجیحی) ۲۳۳ درصد بوده است اما کالاهای هدف ارز ترجیحی مانند تخم‌مرغ، مرغ، ماشینی و گوشت گاو و گوساله تورم به‌مراتب بیشتری داشته‌اند. (نمودار یک)

البته نباید فراموش کنیم هدف اول دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی پیش از هر چیز کنترل قیمت ارز در بازار آزاد بود که کوس شکستش در همان ماه‌های ابتدایی اجرای این سیاست به صدا درآمد. آنچه امروز با قاطعیت می‌توان درباره آن سخن گفت ناکامی و شکست مطلق ارز چندنرخ و دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی است.

■ **دولت سیزدهم و یک تصمیم سخت**
بر اساس بودجه سال جاری سقف تخصیص ارز ترجیحی ۸ میلیارد دلار برآورد شده بود اما تاکنون بر اساس آمارهای رسمی رقم مصرفی دولت به بیش از ۱۳ میلیارد دلار رسیده است. پیش‌بینی می‌شود در صورت اصلاح سیاست ارز ترجیحی رقم مورد نیاز برای تامین ارز ترجیحی کالاهای مشمول با توجه به تورم جهانی بین ۱۸ تا ۲۰ میلیارد دلار باشد.

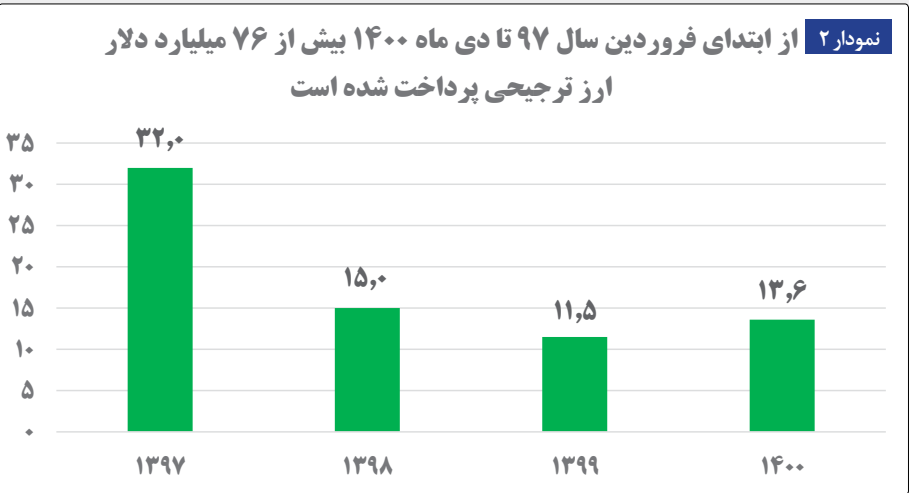
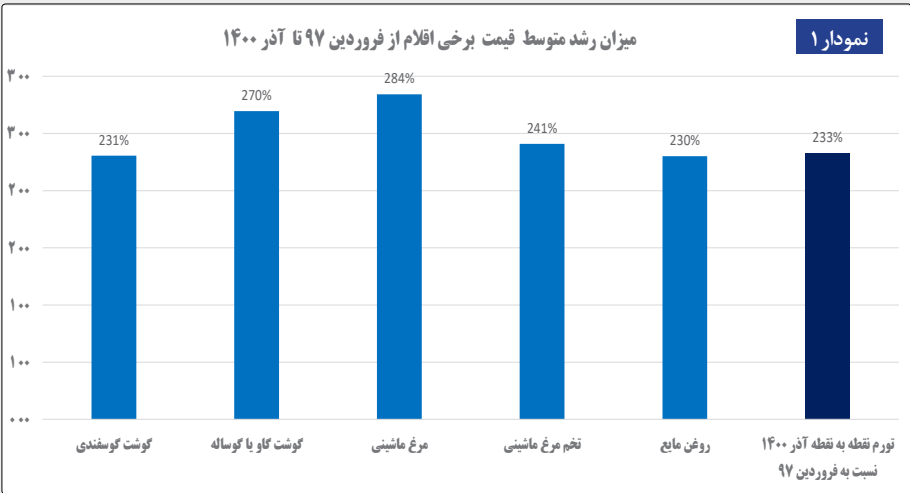
حمیدرضا حاجی‌بابایی، رئیس کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ در این باره گفته است: «در بحث ارز ترجیحی در بودجه ۱۴۰۰ مجلس مصوب کرده است که دولت باید ۸ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی در اختیار داشته باشد تا

قیمت‌های اقلام مصرفی هزینه کرده‌اند اما در این مدت نه‌تنها کالاهای هدف ارز ترجیحی در برابر تورم و افزایش قیمت ارز مقاومتی نداشته‌اند، بلکه در برخی اقلام شاهد پیشی گرفتن تورم این کالاها از تورم عمومی کشور بوده‌ایم. شاهد این مدعا را می‌توان در مستندات مستدل مرکز آمار پیدا کرد. بر اساس گزارش مرکز آمار، تورم نقطه به نقطه آذرماه سال جاری نسبت به فروردین‌ماه سال ۹۷ (شروع سیاست تخصیص ارز ترجیحی) ۲۳۳ درصد بوده است اما کالاهای هدف ارز ترجیحی مانند تخم‌مرغ، مرغ، ماشینی و گوشت گاو و گوساله تورم به‌مراتب بیشتری داشته‌اند. (نمودار یک)

البته نباید فراموش کنیم هدف اول دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی پیش از هر چیز کنترل قیمت ارز در بازار آزاد بود که کوس شکستش در همان ماه‌های ابتدایی اجرای این سیاست به صدا درآمد. آنچه امروز با قاطعیت می‌توان درباره آن سخن گفت ناکامی و شکست مطلق ارز چندنرخ و دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی است.

■ **دولت سیزدهم و یک تصمیم سخت**
بر اساس بودجه سال جاری سقف تخصیص ارز ترجیحی ۸ میلیارد دلار برآورد شده بود اما تاکنون بر اساس آمارهای رسمی رقم مصرفی دولت به بیش از ۱۳ میلیارد دلار رسیده است. پیش‌بینی می‌شود در صورت اصلاح سیاست ارز ترجیحی رقم مورد نیاز برای تامین ارز ترجیحی کالاهای مشمول با توجه به تورم جهانی بین ۱۸ تا ۲۰ میلیارد دلار باشد.

حمیدرضا حاجی‌بابایی، رئیس کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ در این باره گفته است: «در بحث ارز ترجیحی در بودجه ۱۴۰۰ مجلس مصوب کرده است که دولت باید ۸ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی در اختیار داشته باشد تا

آخرین اخبار از اصلاح ارز ترجیحی در کمیسیون تلفیق

میلیون تن وارد می‌شود. ■ **محدودیت درآمدهای ارزی؛ دلیل حذف دلار ۴۲۰۰ تومانی**
سیدنظام‌الدین موسوی درباره اینکه دولت معتقد است بر اساس قانون، مکلف به حذف ارز ترجیحی است، می‌گوید: در جلسه علنی مجلس، رئیس سازمان برنامه و بودجه صراحتا درآمدهای ارزی کسب می‌کند، باید هم حقوق بدهد، هم بودجه عمرانی را تامین کند و هم ارز ترجیحی را و این امر امکان‌پذیر نیست و نمی‌توان این شرایط را ادامه داد؛ این موضوع صریح ایشان است پس دلیل پیگیری جدی دولت برای حذف ارز ترجیحی، کمبودمنابع است نه مصوبه مجلس. سخنگوی هیات‌رئسه مجلس گفته است: واقعیت این است که دولت بر اساس گزارش علنی میرکاطمی به دلیل محدودیت درآمدهای ارزی قادر به تامین ارز ترجیحی نیست و می‌خواهد آن را حذف کند، برخی نمایندگان مجلس هم البته با کلیت آن موافق هستند اما دولت هنوز برنامه اجرایی مشخصی برای عملیاتی شدن این موضوع به نمایندگان ارائه نکرده است. ما منتظریم دولت برنامه اجرایی خود را بدهد تا بتوانیم تصمیم بگیریم، چرا که خط قرمز مجلس معیشت مردم است.

سایر کالاها دارد و قطعا قیمت دارو، نان و کالاهای ضروری افزایش می‌یابد. عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ گفت: حذف پلکانی ارز ۴۲۰۰ تومانی شوک کمتری به بازار وارد می‌کند. دلخوش بیان کرد: دولت باید اقدامات جبرانی برای کنترل و تنظیم قیمت‌ها پس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی داشته باشد. در ادامه محسن زنگنه، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی و دیگر میهمان برنامه گفت: اصرار دولت به اجرای مصوبه قبلی مبنی بر حذف ارز ترجیحی و پرداخت مبلغ ۱۰۰ تا ۱۷۰ هزار میلیارد تومان به عنوان یارانه به مردم است. وی بیان کرد: پرداخت ارز ۴۲۰۰ تومانی، نظام تولید کشور را دچار اختلال کرده و قاچاق افزایش یافته است. نخستین دلیل موافقت مابا حذف ارز ترجیحی، اختلال در نظام توزیع است. زنگنه افزود: ما در نظارت بر یک حلقه ضعیف هستیم اما می‌خواهیم بر ۲۰ حلقه نظارت داشته باشیم! مورد داشتیم که به اسم واردات جو با کیفیت درجه یک ارز ۴۲۰۰ تومانی گرفته شده اما به دلیل نبود نظارت جو درجه ۳ وارد شده است. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: مورد جالب‌تر اینکه قبل از ۴۲۰۰ تومانی، از یکی از نهادهای دامی ۷ میلیون تن واردات داشتیم اما پس از ارز ۴۲۰۰ تومانی و کاهش تعداد دام‌ها و مرغاری‌ها ۹

نظرمی‌رسد دولت قصد دارد با توجه به آماده نبودن زیرساخت ارائه بن کارت کالایی در چند ماه اول منابع حاصل از حذف ارز ترجیحی را به صورت نقدی پرداخت کند که البته این مساله نیز باید در کار گروه مشترک مجلس و دولت بررسی شده و بعد به کمیسیون یابایدو هیچ بحثی هنوز قطعی نیست. ■ **موافقان و مخالفان حذف دلار ۴۲۰۰ تومانی در مجلس چه می‌گویند؟**
سید کاظم دلخوش، عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ با حضور در برنامه «تیترا امشب» تلویزیون گفت: اعضای کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ درباره تبصره یک بند «الف» (حذف ارز ترجیحی) نظرات متفاوتی داشتند و نتوانستند به نقطه نظر مشترکی برسند، به همین دلیل بررسی این تبصره به زمان دیگری موکول شد. مخالفان معتقدند با حذف ارز ترجیحی و رفتن به سمت ارز ۲۳ هزار تومانی، در صورتی که برنامه نداشت به‌باشیم، قطعاً جامعه دچار مشکلاتی می‌شود، همچنین موافقان ضمن موافقت با ارز ترجیحی، دغدغه‌هایی داشتند و موافقت‌شان مشروط بود. از سوی دیگر حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی می‌تواند اثر مستقیم بر افزایش قیمت‌ها داشته باشد. وی افزود: گران شدن یک کالا تأثیر مستقیم بر قیمت

اجرای حذف ارز ترجیحی گفت: درباره ارز ترجیحی هنوز اقدامی نشده است. رحیم زارع پیش از ظهر دیروز در نشست خبری خود درباره نحوه اجرای حذف ارز ترجیحی گفت: درباره ارز ترجیحی هنوز اقدامی نشده است. نامه دولت درباره برنامه اجرایی نحوه حذف ارز ترجیحی به صورت رسمی بوده و مقرر شد یک کمیته مشترک میان دولت و مجلس برای بررسی و تصمیم‌گیری درباره نحوه اجرای حذف ارز ترجیحی تشکیل شود.

وی همچنین تأکید کرد: در نهایت هر تصمیمی درباره ارز ترجیحی برای سال ۱۴۰۱ به صحن می‌آید و حتی اگر مصوبه کمیسیون هم باشد، در صحن علنی مجلس درباره آن تصمیم‌گیری خواهد شد.

زارع در رابطه با اعداد اعلام شده درباره افزایش یارانه‌ها یا پرداخت یارانه نقدی در سال آینده گفت: در کمیسیون تلفیق تا این لحظه هیچ مصوبه‌ای درباره یارانه غیر از یارانه معیشتی و یارانه نقدی که از قبل وجود داشته و عدد آن از سوی دولت در بودجه اعلام می‌شود، نداشتیم و مباحثی که مطرح می‌شود، نظر شخصی همکاران است. سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه درباره جزئیات بسته‌ارسالی دولت پیرامون نحوه اجرای ارز ۴۲۰۰ تومانی گفت: به

پس از تقدیم لایحه بودجه ۱۴۰۱ به مجلس شورای اسلامی، یکی از موارد پرباهم بودجه سال آینده، شیوه حذف ارز ترجیحی و چگونگی حمایت از مردم بود. انتقادی که نمایندگان کمیسیون تلفیق مطرح می‌کردند، عمدتاً بر محور بود؛ نخست اینکه شیوه حذف ارز ترجیحی در بودجه شفاف نیست و ضمناً دولت برای افزایش قیمت احتمالی برخی کالاها پس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی چه اقداماتی را در دستور کار قرار خواهد داد و دوم، میزان حمایت دولت از دهک‌های ضعیف جامعه پس از حذف ارز ترجیحی چقدر خواهد بود و آیا افزایش هزینه خائوار پس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی را پوشش خواهد داد یا خیر.

ایهامات نمایندگان کمیسیون تلفیق درباره شیوه حذف ارز ترجیحی موجب شد کمیته مشترکی از دولت و مجلس برای تصمیم‌گیری درباره نحوه اجرای حذف ارز ترجیحی تشکیل شود. در همین رابطه نشست مشترک بررسی بسته پیشنهادی حذف ارز ترجیحی با حضور معاون اول رئیس‌جمهور، رئیس سازمان برنامه و بودجه، رئیس مجلس شورای اسلامی و اعضای هیات‌رئسه کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ دوشنبه شب برگزار شد. سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه درباره نحوه